

АНАЛІЗ ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВОСТІ ПО КРАЇНАХ СВІТУ

УДК 330.3:338.1

Харитоненко К. О.

Здобувач вищої освіти
другого (магістерського) рівня 2-го року навчання
ННІ міжнародних відносин ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Анотація. У статті проведено аналіз тенденцій розвитку промисловості країни в світовому розрізі. Доведено, що саме промисловість є головним видом економічної діяльності, від якого залежить не тільки розвиток країни, а й суспільства. Визначено країн-лідерів в розвитку промислового сектора.

Ключові слова: промисловість, експорт, імпорт, видобуток, нафта, газ.

Annotation. The article analyzes the trends in the development of industry in the country in a global context. It is proven that industry is the main type of economic activity on which not only the development of the country, but also of society depends. The leading countries in the development of the industrial sector are identified.

Keywords: industry, export, import, mining, oil, gas.

Промисловість – важлива складова частина єдиного комплексу світової економіки, провідна галузь матеріального виробництва країни. Від успіхів у її розвитку залежить не тільки економічний розвиток країни, а і ступінь задоволення потреб суспільства. На сьогодні промисловість характеризується високим ступенем спеціалізації. Вона складається з низки самостійних галузей виробництва, кожна з яких включає велику групу споріднених підприємств і виробничих об'єднань.

Провідну роль в комплексі на цей час відіграє нафтове господарство. Видобуток нафти здійснюється у великій кількості країн, але серед країн-лідерів з видобутку нафти у 2023 році можна зазначити США (12,9 %), Саудівську Аравію (9,7 %). Структуру світового видобутку нафти у 2023 році по країнах-виробниках можна побачити на рис. 1.

Значна частина потужностей нафтопереробної промисловості розташована в розвинених країнах (у США – 21 %, у Західній Європі – 20 %, Японії – 6 %). В останні десятиліття великі нафтопереробні заводи були побудовані в країнах Середнього і Близького Сходу.

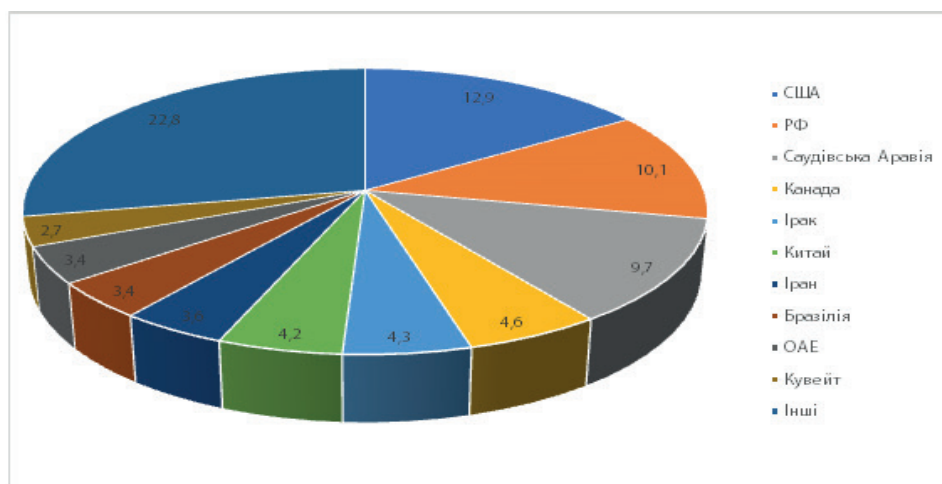

Рис. 1. Частка країн у світовому видобутку нафти за 2023 рік, %

Джерело: [3]

Частка країн у нафтопереробці в результаті виросла до 40 %. З країн Перської затоки йдуть основні перевезення нафтопродуктів в країни Західної Європи і Японію. Зростає значення газової індустрії. У 2023 році більше половини її (56,6 %) забезпечують п'ять країн: США (1035,3 млрд м3, 25,5 %), РФ (618,4 млрд м3, 14,4 %), Іран (251,7 млрд м3, 6,2 %), Китай (234,3 млрд м3, 5,8 %), Канада (190,3 млрд м3, 4,7 %). Важливе значення мають також Катар (181 млрд м3, 4,5 %), Австралія (151,7 млрд м3, 3,7 %), Норвегія (116,6 млрд м3, 2,9 %), Саудівська Аравія (114,1 млрд м3, 2,8 %), Алжир (101,5 млрд м3, 2,5 %). Найбільший видобуток газу – у Північній Америці (рис. 2). Лідерами у видобутку газу є СНД та Близький Схід.

Середній темп зростання видобутку природного газу за період 2013 – 2023 рр. у Північній Америці склав 146,6 %, у Європі знизився до 72,8 %.

Експорт природного газу нижче, ніж у нафти. Найбільшим експортером є США – 21,7 % Близький Схід – 15,5. Головні імпортери газу – Європа – 30 % та Китай – 17 %.

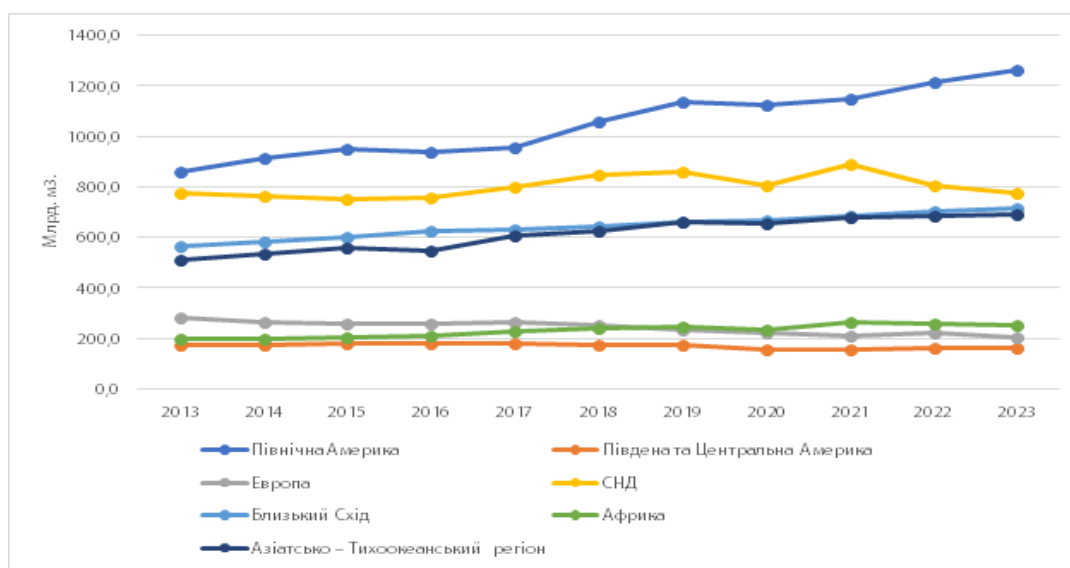

Рис. 2. Видобуток природного газу за регіонами світу у 2023 р.

Джерело: [3]

Вугільна промисловість діє в 60 країнах. Розвиток її дуже суперечливий. Там, де триває процес індустріалізації (у Китаї, Індії та ін.), вона бурхливо розвивається. На перше місце з видобутку вугілля вийшов Китай. На його частку припадає 51,8 % світового видобутку (4710 млн т). До числа найбільших вуглевидобувних країн відносяться також Індія (1010,9 млн т, 11,1 %), Індонезія (775,2 млн т, 8,5 %), США (526,5 млн т, 5,8 %), Австралія (455,8 млн т, 5 %). Україна видобула у 2023 році 23,3 млн т, 0,3 %.

На перше місце з видобутку вугілля вийшов Китай. На його частку припадає 51,8 % світового видобутку (4710 млн т). До числа найбільших вуглевидобувних країн відносяться також Індія (1010,9 млн т, 11,1 %), Індонезія (775,2 млн т, 8,5 %), США (526,5 млн т, 5,8 %), Австралія (455,8 млн т, 5 %). Україна видобула у 2023 році 23,3 млн т, 0,3 %.

На експорт приходить близько 1/10 світового видобутку вугілля. Найбільшими експортерами вугілля є Індонезія, та Австралія, а імпортерами – Китай та Азійсько-Тихоокеанський регіон. Незважаючи на скорочення значення металу як конструкційного матеріалу, в цей час він, як і раніше, залишається основою сучасної промисловості і, зокрема, машинобудування.

Протягом декількох років світова металургія переживала досить важкий період пристосування до структурних зрушень в сучасній економіці. Здебільшого ці проблеми торкнулися чорної металургії. За останні десятиліття різко збільшилось металозбереження в усіх сферах господарства. У зв'язку з цим зменшилося питоме споживання сталевих продукції [1; 2; 4]. Динаміку сталеливарного виробництва наведено у табл. 1.

Починаючи з 2016 р. загальносвітове виробництво сталевих продукції повільно зростає. Цей підйом відображає економічне зростання, що почалося, у Північній Америці і Європі, а також триває після кризи відновлення економіки Південно-Східної Азії.

Таблиця 1

Світове виробництво сталі за період 2016–2023 рр.

Динаміка світового виробництва сталі (по країнах), млн т											
Рік	Китай	Індія	Японія	США	Росія	Південна Корея	Німеччина	Туреччина	Бразилія	Іран	Україна
2023	1019,10	140,8	87	81,4	76	66,7	35,4	33,7	31,8	31	6,2
2022	1019,10	125,4	89,2	80,5	71,7	65,8	36,9	35,1	34,1	30,6	6,3
2021	1032,80	118,2	96,3	85,8	75,6	70,4	40,1	40,4	36,2	28,5	21,4
2020	1064,70	100,3	83,2	72,7	71,6	67,1	35,7	35,8	31,4	29	20,6
2019	996,3	111,2	99,3	87,8	71,9	71,4	39,7	33,7	32,2	25,6	20,8
2018	920	109,3	104,3	86,6	72,1	72,5	42,4	37,3	35,4	24,5	21,1
2017	870,9	101,5	104,7	81,6	71,5	71	43,3	37,5	34,5	21,2	21,4
2016	807,6	95,5	104,8	78,5	70,5	68,6	42,1	33,2	31,3	17,9	24,2

Джерело: [3]

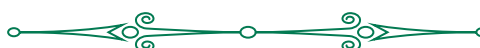
Аналізуючи дані, наведені в табл. 1, можна зробити висновок, що такі країни, як Китай, Індія та Японія, протягом періоду 2016–2023 рр. є країнами-лідерами у виробництві сталевих продукції. У країнах Азії (серед яких Китай і Індія мають найвищі показники темпів зростання ВВП) основними споживачами сталі є ті галузі виробництва, що динамічно розвиваються: машинобудування, автомобілебудування, легка промисловість, нафтохімічна галузь, суднобудування. У Китаї та Індії попит на сталь також стимулює будівництво дамб, гідроелектростанцій, залізниць і автострад. Щорічно збільшується попит на сталь з боку країн Азії, що на сьогодні є визначальним фактором, що підтримує позитивну динаміку розвитку світового ринку сталі [4–7].

Таким чином, промисловість не тільки в світі, а й в Україні є провідною галуззю матеріального виробництва. Вона визначає його спеціалізацію, обсяги, інтенсивність зв'язків, ефективність економіки країни в цілому. За період 2016–2023 роки спостерігається суттєвий спад промисловості, що зумовлений різким зниженням випуску продукції, яка призначалася раніше для воєнних цілей, неефективністю функціонування енергомістких підприємств, а також повномасштабним вторгненням росії на територію України. Україна володіє всіма необхідними потенційними можливостями, як людськими, так і природними ресурсами, для поступового зупинення спаду виробництва та випуску конкурентоспроможної продукції на світовому ринку.

Науковий керівник – канд. екон. наук, доцент Бровко О. І.

Література: 1. Антонюк В. П. Проблеми розвитку промисловості України та її кадрового забезпечення в умовах війни. *Економіка промисловості. Економіка промисловості*. 2024. № 1 (105). С. 55–79. 2. Данилишин Б., Єлетенко О., Кузь Т., Ромусік Я., Солоха Д., Ткачова Н. Аналіз промислового виробництва України. *Сучасні тенденції розвитку економіки та обліку: наукові горизонти*. 2024. № 138. 3. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>. 4. Максимова І. Декарбонізація світової промисловості. *Foreign trade: economics, finance, law*. 2024. № 135 (4). С. 38–51. 5. Раєвнева О. В., Бровко О. І. Алгоритмічна модель розпізнавання стану промислового підприємства // Dynamics of the development of world science : The 3rd International scientific and practical conference, 20–22 November 2019, Perfect Publishing, Vancouver, Canada. 2019. Р. 550–559. 6. Шишковський С. В., Яворський Р. Т. Бізнес-аналізування розвитку промисловості в Україні. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія : економіка та управління*. 2024. № 13. 7. Rayevnyeva O., Brovko O., Filip S. Simulation of the impact of economic development on social development of the country. *Development*. 2020. No. 18 (3).

Стаття надійшла до редакції 13.12.2024 р.

НОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА МЕТОДИ ВЕДЕННЯ ФІНАНСОВОГО ОБЛІКУ

УДК 657.15

Хижняк М. Ю.

Здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня III курсу
ННІ економіки і права ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Анотація. У цій статті розглянуто основні нові технології, їх вплив на облікові практики. Інноваційні технології, такі як блокчейн, штучний інтелект (ШІ), значно підвищують ефективність і прозорість фінансових процесів. Досліджено актуальні тенденції у використанні інформаційних систем у бухгалтерському обліку, їх переваги та виклики. Проаналізовано вплив автоматизації та цифровізації на облікові процеси, зокрема, щодо підвищення ефективності та точності облікових операцій.

Ключові слова: технологія, автоматизація обліку, прозорість, блокчейн, фінансова звітність.

Annotation. This article discusses the main new technologies and their impact on accounting practices. Innovative technologies, such as blockchain and artificial intelligence (AI), significantly increase the efficiency and transparency of financial processes. Current trends in the use of information systems in accounting are being studied, along with their advantages and challenges. The impact of automation and digitalization on accounting processes is analyzed, particularly in terms of improving the efficiency and accuracy of accounting operations.

Keywords: technology, accounting automation, transparency, blockchain, financial reporting.

Постановка проблеми. Збільшення впливу інформаційних технологій на сучасні бізнес-процеси створює нові виклики та можливості для бухгалтерської галузі. В умовах розвитку цифрової економіки обговорюється питання про напрями розвитку бухгалтерського обліку та подаються різні обґрунтування організаційної структури бухгалтерського обліку в умовах прискореної диджиталізації, що робить цей напрям дослідження актуальним. Сучасна епоха є якісно новим етапом у розвитку суспільства, і бухгалтерський облік зазнає серйозних змін у всіх його аспектах, що має призвести до переходу до нової світоглядної цифрової облікової парадигми. Теоретичні та концептуальні дослідження систем бухгалтерського обліку в нових умовах необхідні як ніколи. Актуальність досліджень у цій сфері зумовлена також тим, що в умовах загальної інформатизації економіки бухгалтерський облік перебуває під загрозою втрати своїх позицій як основного постачальника економічної інформації, «розчинення» в технологічному та багатофункціональному електронному інформаційному середовищі та затушовування професії бухгалтера. Водночас через накопичення протягом останніх десятиліть проблем, пов'язаних зі зниженням функціональності бухгалтерського обліку, таких як консерватизм і ретроспективність інформації, специфічність методів і форматів продукції, численні обмеження і регламентації, домінування процесів над результатами та недостатня інформаційна цінність облікової інформації для стейкхолдерів, було переглянуто положення облікових теорій, концепцій і парадигм, а також переглянуто положення облікових теорій, концепцій і дидактик та проведено низку фундаментальних досліджень, спрямованих на переоцінку ролі бухгалтерського обліку у формуванні економіки [7].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В Україні низка науковців активно займається дослідженнями щодо впровадження та застосування інформаційних технологій у галузі бухгалтерського обліку. Їх вивчення включають дослідження впливу інформаційних технологій на оптимізацію бухгалтерських процесів і вдосконалення нових методів і підходів до використання технологій в обліковій практиці. Грицай О. І. та Папіш В. І. вважають актуальним питання «розвиток інформаційних технологій в Україні та їх інтегрування у сфері бухгалтерського обліку». А Скрипник С. В., Сливка Я. В., Музиченко Т. О. досліджують важливість технології блокчейн, нового підходу до забезпечення прозорості та надійності фінансової звітності. Стосовно цього інструмента також говорила Белова І. М.: «Блокчейн – це технологія, яка шифрує, зберігає та миттєво передає величезні обсяги даних. З впровадженням блокчейну центральні банки в будь-якій країні можуть, серед іншого, відкривати рахунки всім громадянам від народження [5]».